Politika zaščite otrok

1. Namen

ISA institut se zaveda svoje odgovornosti in dolžnosti, da zaščiti otroke, ki sodelujejo v naših dejavnostih v živo ali prek spleta oziroma na katere naše delo vpliva neposredno ali posredno, ter da pri tem ravna v njihovo največjo korist.

Namen te politike je zaščititi otroke pred škodo, zlorabami, nasiljem, zanemarjanjem in izkoriščanjem. Nekateri otroci so še posebej izpostavljeni tveganju morebitnih zlorab, izkoriščanja in slabega ravnanja s strani staršev, skrbnikov, prostovoljcev ter oseb, ki imajo dostop do njihovih osebnih podatkov. Številni otroci, ki odraščajo v negotovih okoliščinah, so že doživeli so že doživeli kršitev zaupanja ali zlorabo odnosa s strani odraslih v obliki fizičnega, psihičnega ali spolnega nasilja.

Zaposleni na ISA institutu so zavezani zaščiti otrok ter zagotavljanju njihove varnosti in dobrobiti. Zavezani smo varstvu otrok v skladu s Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah, Konvencijo Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter boju proti njima (Istanbulska konvencija) ter zakonodajo, dobrimi praksami in drugimi smernicami Republike Slovenije in Evropske unije.

2. Področje uporabe

Ta politika velja za vse dejavnosti ISA instituta. Upoštevati jo morajo zaposleni, prostovoljci in zunanji sodelavci (npr. svetovalci, strokovnjaki, ki sodelujejo pri izvedbi usposabljanj ali projektnih aktivnosti), ki delajo z otroki oziroma sodelujejo pri dejavnostih ISA instituta. Vsi zaposleni, prostovoljci in drugi zunanji sodelavci so odgovorni za njeno dosledno izvajanje. Politika velja tudi za sodelujoče v partnerskih organizacijah, s katerimi sodeluje ISA institut.

Vsi navedeni so dolžni prebrati Politiko zaščite otrok in podpisati izjavo o zavezanosti, s katero potrdijo, da bodo spoštovali njena načela in postopke.

3. Vloge in odgovornosti

Svet zavoda in strokovni svet sta odgovorna za zagotavljanje, da ISA institut sprejme vse potrebne ukrepe za zaščito otrok in mladih, s katerimi delamo oziroma jih srečujemo pri svojem delu.

Zaposleni, prostovoljci in zunanji sodelavci morajo upoštevati etične kodekse svojih poklicev in organizacije. Za vse primere suma kršitve otrokovih pravic so določeni postopki ukrepanja.

4. Opredelitve pojmov

Zaščita in varstvo otrok vključuje preprečevanje in odzivanje na vsako tveganje oziroma dejanski primer fizične, spolne ali čustvene škode, zanemarjanja, izkoriščanja ali zlorabe, ne glede na to, ali je dejanje usmerjeno neposredno proti otroku ali izvedeno z uporabo komunikacijskih tehnologij.

Otrok je vsaka oseba, mlajša od 18 let.

Fizična, spolna in čustvena škoda, zanemarjanje, izkoriščanje in zloraba so opredeljeni v Kazenskem zakoniku Republike Slovenije in Zakonu o preprečevanju nasilja v družini.

5. Zaposlovanje

Zaposlovanje vključuje zaposlovanje osebja, prostovoljcev, zunanjih sodelavcev in dobaviteljev v Republiki Sloveniji in tujini za delo na ISA institutu in pri partnerskih organizacijah.

ISA institut si prizadeva zmanjšati tveganje zlorab otrok v vseh fazah zaposlovanja, med drugim z jasno predstavljenimi zavezami k varstvu in zaščiti otrok ter preverjanjem preteklosti kandidatov.

Zaposleni in prostovoljci so vključeni v skrben izbirni postopek. Predložiti morajo potrdilo, da niso bili pravnomočno obsojeni za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost otrok.

6. Izobraževanje, usposabljanje in ozaveščanje

ISA institut bo zagotovil, da so vsi deležniki seznanjeni s Politiko zaščite otrok in jo spoštujejo. Vsi zaposleni bodo o njej seznanjeni ob nastopu dela in se bodo redno usposabljali, da bodo poznali aktualne dokumente, smernice in dobre prakse.

Zaposleni in prostovoljci morajo pred začetkom dela z otroki uspešno opraviti osnovno usposabljanje s področja preprečevanja nasilja in varstva otrok.

7. Sodelovanje otrok

ISA institut se zaveda, da je treba otroke vključevati v vse procese, ki jih zadevajo, in spodbuja njihovo sodelovanje. Verjamemo, da je učinkovito in trajnostno varstvo otrok mogoče doseči le z njihovim sodelovanjem.

Podpiramo izvajanje strategij, ki vključujejo sodelovanje otrok in temeljijo na devetih zahtevah za smiselno, varno in vključujoče sodelovanje otrok (Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah, Splošna pripomba št. 12, 2019):

- Sodelovanje je pregledno in informativno.
- Sodelovanje je prostovoljno.

- Sodelovanje temelji na spoštovanju.
- Sodelovanje je ustrezno glede na starost in zmožnosti otrok.
- Sodelovanje je otrokom prijazno.
- Sodelovanje je vključujoče.
- Sodelovanje podpirajo usposabljanja.
- Sodelovanje je varno in upošteva tveganja.
- Sodelovanje je odgovorno.

8. Stiki z otroki

ISA institut se zaveda pomena varstva in zaščite otrok med njihovim sodelovanjem v dejavnostih in programih ISA instituta.

Zaposleni in prostovoljci, ki so pri delu na ISA institutu odgovorni za nadzor in skrb za otroke, bodo deležni usposabljanja, prilagojenega delu z otroki, ter prejeli vire in podporo za učinkovito in varno delo z njimi.

Vsi otroci, ki sodelujejo pri storitvah, projektih in programih ISA instituta ali so pod njihovim vplivom, imajo pravico do zdravja, varnosti in dobrobiti, pri čemer mora biti njihova največja korist prednostna naloga. Imajo pravico do spodbujanja in varovanja svojega razvoja, da lahko v celoti uresničijo svoje potenciale; do tega, da so cenjeni, spoštovani in razumljeni ob upoštevanju njihove kulture, vere in etnične pripadnosti; da so njihova mnenja slišana in skrbno upoštevana; ter da se jih spodbuja in podpira pri sodelovanju pri odločitvah, ki jih zadevajo, vključno z odločitvami o varstvu otrok.

Ne glede na okoliščine delo z otrokom, ki je doživel zanemarjanje in/ali nasilje, temelji na naslednjih načelih:

- Pri vseh ukrepih, ki se nanašajo na otroka, ki je doživel nasilje, mora biti njegova varnost na prvem mestu.
- Pri vseh ukrepih, ki se izvajajo pri delu z otrokom, ki je doživel nasilje, je treba upoštevati otrokove izražene želje in jim v čim večji meri slediti, če to ne ogroža njegove varnosti.
- Cilj dela z otrokom je povečati njegovo varnost, preprečiti nadaljnje zanemarjanje in nasilje, vključiti otroka v programe pomoči za zmanjšanje posledic doživetega zanemarjanja in/ali nasilja ter mu omogočiti ustrezen psihosocialni razvoj.
- Vsak otrok ima pravico do varnosti in zaščite, ne glede na osebne ali druge okoliščine.
- Vsak otrok ima pravico do ustrezne skrbi, vzgoje in zaščite s strani odraslih.
- Pri delu z otrokom je treba upoštevati njegovo razvojno stopnjo, morebitne posebnosti v razvoju ter njegovo kulturno in socialno okolje. Kljub spoštovanju teh okoliščin te ne smejo biti razlog za zmanjševanje pomena nasilja ali za neukrepanje pristojnih institucij, kadar otrok doživlja zanemarjanje in/ali nasilje.

- Osebe, ki skrbijo za otroka po doživetem zanemarjanju in/ali nasilju, ali mu nudijo strokovno pomoč, morajo zagotoviti njegovo varnost, upoštevati njegove pravice in koristi ter preprečevati nadaljnjo in sekundarno viktimizacijo otroka.

- Vsakdo, zlasti strokovnjaki in zaposleni v različnih institucijah in organizacijah, ki meni, da obstaja možnost ali sum, da otrok doživlja zanemarjanje ali nasilje oziroma da bi se to lahko zgodilo, je dolžan ukrepati (zanemarjanje ali nasilje prijaviti pristojnim institucijam: centru za socialno delo, policiji ali državnemu tožilstvu).
- Zaposleni, prostovoljci in drugi strokovnjaki ISA instituta, ki delajo z otroki, morajo v skladu z zakonodajo zagotavljati zaupnost podatkov, pridobljenih pri svojem delu.
- Posebno pozornost je treba nameniti otrokom s posebnimi potrebami in otrokom iz socialno prikrajšanih skupin (zaradi spola, etnične pripadnosti, rase, socialnega položaja, vere, spolne usmerjenosti staršev, vrste družinske skupnosti ipd.).

ISA institut ne bo v nobenem primeru objavil besedil, fotografij ali drugih informacij, ki bi lahko škodovale otroku ali ga prikazovale na neprimeren oziroma nezakonit način (škodljivo, zlorabljajoče ali izkoriščevalsko).

9. Neprimerno ravnanje

ISA institut bo nemudoma preučil vse prijavljene dejanske ali domnevne kršitve te politike ter ob ugotovljenih razlogih sprejel ustrezne korektivne ukrepe in/ali zadevo prijavil pristojnim organom.

ISA institut si pridržuje pravico do ustreznih ukrepov, vključno s prekinitvijo delovnega ali pogodbenega razmerja z zaposlenimi ali drugimi predstavniki oziroma s prekinitvijo sodelovanja s prostovoljci ali pripravniki.

10. Prijava incidentov

Vsi zaposleni in sodelavci ISA instituta morajo biti pozorni na znake, da otrok morda potrebuje pomoč in zaščito, in/ali na okoliščine, v katerih bi dejavnosti zaposlenih na ISA institutu lahko predstavljale tveganje za otroke.

Vsi zaposleni in sodelavci ISA instituta morajo prijaviti vsak opažen, domneven ali prijavljen primer zlorabe otroka, nasilja ali kršitve Politike zaščite otrok.

Pomisleki se lahko nanašajo na otroka ali zaposlenega, vključenega v organizacijo, pa tudi na otroka ali osebo zunaj programov organizacije.

ISA institut si prizadeva, da bi bila prijava incidentov otrokom prijazna. Vsakdo, ki zazna razlog za skrb, mora nemudoma upoštevati postopke ISA instituta za prijavo zlorab otrok.

Koraki ACT:
A – Ukrepaj, kadar si v dvomih. Če te kaj skrbi, spregovori.
C – Postavi otroka v središče. Zaščita otrok je najpomembnejša.
T – Čas je bistvenega pomena. Zagotovi pravočasen, učinkovit, zaupen in ustrezen odziv na vprašanja in pomisleke glede varstva otrok.

Kdo mora prijaviti?

Vsi zaposleni, prostovoljci in zunanji sodelavci ISA instituta, vključno s člani skupnosti in osebami iz partnerskih organizacij.

Kaj je treba prijaviti?

Vsako razkritje, skrb ali navedbo otroka, člana skupnosti, zaposlenega, prostovoljca ali zunanjega sodelavca glede varnosti otroka, njegove zlorabe ali izkoriščanja (vključno z dejansko zlorabo ali škodo, sumom nanju oziroma tveganjem zanju).

Vsako opažanje ali zaskrbljujoče vedenje zaposlenega, prostovoljca ali drugega sodelavca ISA instituta.

Kdaj prijaviti?

Pomisleke ali sum na nasilje in zlorabo otrok je treba prijaviti nemudoma.

Komu prijaviti?

Prijavo je mogoče podati:

a. kontaktni osebi ISA instituta za zaščito otrok in/ali
b. predsedniku Sveta zavoda.

V primeru suma nasilja ali zlorabe otroka se lahko prijava poda neposredno:

c. centru za socialno delo,
d. policiji,
e. državnemu tožilstvu.

Če je prijava podana neposredno centru za socialno delo, policiji ali državnemu tožilstvu, je treba o tem obvestiti kontaktno osebo ISA instituta za zaščito otrok, direktorico ISA instituta ali predsednika Sveta zavoda.

Če je nasilje ali zloraba otroka razkrita v šoli ali drugi vzgojno-izobraževalni ustanovi med izvajanjem programov/dejavnosti ISA instituta, je treba prijavo podati v sodelovanju z vzgojno-izobraževalno ustanovo. O tem je treba obvestiti tudi kontaktno osebo ISA instituta za varstvo otrok, direktorico ISA instituta ali predsednika Sveta zavoda.

Kako podati prijavo?

Ustno in/ali z izpolnitvijo obrazca ISA instituta za prijavo incidenta ali suma nasilja ali zlorabe otroka.

Kaj sledi po prijavi?

Kontaktna oseba ISA instituta za zaščito otrok in/ali direktorica se bosta po posvetu s predsednikom Sveta zavoda pogovorila o prijavi in vseh razpoložljivih informacijah ter odločila o nadaljnjih korakih. Ti lahko vključujejo enega ali več naslednjih ukrepov:

- pogovor z osebo oziroma osebami, ki so podale prijavo, in/ali drugimi pričami za pridobitev dodatnih informacij, potrebnih za odločitev o prijavi;
- prijavo centru za socialno delo;
- prijavo policiji;
- obravnavo zadeve znotraj organizacije, če prijava centru za socialno delo ali policiji ni potrebna;
- zagotavljanje potrebne podpore vsem vpletenim, vključno s prijaviteljem.

Vse primere, ki vključujejo spolno ali fizično zlorabo, je treba obravnavati na naslednji predvideni seji Sveta zavoda. Podatki o otroku in primeru morajo biti dosledno anonimizirani.

Člani Svet zavoda instituta bodo obravnavali prijavo incidenta in presodili, ali so potrebne spremembe politike, postopkov ali protokolov organizacije.

11. Kontaktna oseba za varstvo otrok

Kontaktna oseba za varstvo otrok je zaposlena oseba, katere naloge vključujejo:
• seznanjanje novih zaposlenih s Politiko zaščite otrok ISA instituta;
• spremljanje izvajanja Politike zaščite otrok v organizaciji;
• delovanje kot kontaktna točka za vsa vprašanja, povezana z varnostjo in dobrobitjo otrok, ter prijavljanje neprimernega vedenja zaposlenih na ISA institutu;
• priprava letnih poročil za Svet zavoda in strokovni svet.

Ime in kontaktni podatki kontaktne osebe za varstvo otrok bodo vidno objavljeni v prostorih ISA instituta, novi zaposleni pa bodo seznanjeni z njeno vlogo.

12. Pregled politike

ISA institut bo Politiko zaščite otrok in pripadajoče postopke redno pregledoval (vsaka tri leta).

Zadnja posodobitev: 22. 4. 2025

Mateja Štirn
Direktorica